

max resiliuntur sit adversus sententiam Praefidis, vel Procuratoris Caesaris, videndum, an ea, qua distracta sunt, revocari debant. Nam illud certum est, pecuniam ex causa judicari solutam, ei restituendam. Sed si interest ipsius corpora patris habere, propter interdum permittendum, id est, si grande damnum sit minoris, ubi bene noras Antonius Faber in rationalibus textus, item in l. si creditor 7. in fine principii, vers. si vero tempus, ff. de distract. pignor. Docet Antonius Gomez tom. 2. variar. cap. 14. n. 6. verbi. Item quarto, Sfortia Oddus de restitutione, quæst. 31. art. 17. num. 87.

Quintus casus est, cum pignora executionis venduntur tertio ementi mala fide, aut quia in judiciali venditione intervenient lexio enormissima, aut ultra diuidium justi pretii, aut ultra sextam, juxta observationem Ursili, ad Auct. decif. 140. num. 8. & doctrinam Bartoli, in l. societatem 77. §. arbitrorum, ff. pro socio, quam sequitur Franchis decif. 120. num. 7. & decif. 224. num. 2. & meminit Muscatelli, in prax. S. Cons. lib. 2. par. 3. glossa venduntur, num. 54. nam infra sextam partem Iasino in subhalationibus admittitur, secundum istos. Aut non fuerint servata debite solemnitates in executione. Hoc cauus executio revocari debet, & bona restitui debitori, soluta debito cum expensis. Probat textus expressus in l. 1. Cod. si vend. pign. agat. tradit. Negusant. de pignor. 6. parte, membro 1. numer. 28. & multi ex predictis. Et confirmatur ex dictis supra tit. 2. disput. 8. ex num. 3.

Præter predicta remedia extraordinaria, quibus debitori succurrirunt ad recuperari bona illi per executionem ablata, sunt remedia ordinaria appellationis, restitutionis, nullitatis, & remedium ex leg. 2. Codic. de rescindend. vendit. Iesuonis enormissima, quibus etiam uti poterit, ut animadvertisse Parlador. dict. §. 16. n. 6. Flores ad Gamman decif. 40. & plurimi ex relatis haec disputatione,

SUMMA DISPUTATIONIS
VIGESIMA QUINTA.

- 1 Diversa lucra possunt obvenire debitori habenti plures creditoris.
- 2 Communis resolutio est, licere debitori lucra non admittere, & in hac repudiatione non fieri fraudem creditoribus, sed soluta minuendo patrimonium.
- 3 Doctores eam sententiam affermant.
- 4 Contrariam sententiam, immo fieri creditoribus fraudem, si debitor non acquirat, tunc Paulus J. C. in l. in fraudem 45. in principio. ff. de iure fisci.
- 5 Iurium in hac re antinomia difficultis, quam variis modis concilietur;
- 6 Quid sententia Alciatus,
- 7 Rejicitur eius sententia,
- 8 Bartoli, & Alberici sententia, regulare communem limitandam esse in fisco.
- 9 Rejicitur ea sententia, & obicitur contra eam 1. cum quidam ff. de jure fisci, cui non satisfacit Bartolus.
- 10 Diffinitio Ancharrani, inter creditoris hypothecarios, & chirographarios.
- 11 Ancharrani sententiam multe impugnat, & ab eo merito recedit.
- 12 Cum præcessit contractus, aut materia, que obligat ad acquirendum, sit fraus non querendo.
- 13 Conciliatur duo textus Ulpiani dissidentes.
- 14 Approbat ex parte hac sententia.
- 15 Consideratio nova authoris deducta ex hac ultima sententia, & distinguuntur creditoris ex causa lucrativa ex una parte, & creditoris ex causa onerosa ex alia.
- 16 Creditoribus ex causa lucrativa non sit fraus reputandi lucra, ibid.
- 17 Creditoribus ex causa onerosa sit fraus non querendo lucra, ibid.
- 18 Debitor ex causa onerosa obligatur querere bona, ut creditoribus suis satisficiat, si commode possit.
- 19 Adnotatur in hanc rem dictio Supremi Senatus Castella, cuius meminit Greg. Lopez, ibid.
- 20 Magistratus electi per Principem ad ius reddendum, non possunt inducere filium contra ius, ibid.
- 21 Aliae leges ex aliis limitantur, & explicantur, & duas regulae generales in hac materia contraria

postu-

temperanda sunt iuxta predictam distinctionem.

18 Propositur quæstio frequens rarissime tabula.

19 Filius habens creditoris, sive ex causa onerosa, sive ex lucrativa, non potest consentire gravamen in sua legitima.

Filius consentiens gravamen in legitima diminuit suum patrimonium, ibid.

Multi existimant, filium non posse repudiare legitimam in fraudem Fisci, aut creditorum, ibid.

20 Propositur casus quidam occurrens decidendus in Sacro Consilio.

Filius potest admittere gravamen in legitima, præsumtum quando Pater relinquit ei ultra legitimam, ib.

21 Filia non potest assentiri gravamini legitima gravata fideicommissu in prejudicium maris, ut eam excludat a legitima in bonis filie illi debita.

Jura non insenerunt aliud remedium ad excludendam matrem a bonis filie, nisi pupillarem substitutionem, ibidem.

Ad excludendam matrem a legitima filii non sufficit pupillaris substitutione tanta, sed requiritur expressa, ibid.

Pater, & filius, simul cooperando non possunt auferre mari legitimam illi debitam, ibid.

22 Maris filius in vita legitimam non deber, quemadmodum neque pater filio.

23 Quicunque legitimam debet, non potest profundere, & dilapidare bona in fraudem legitimorum successorum.

De medietate bonorum antiquorum pertinente ad proximiores, non potest cito Neapolitanus diffondere in eorum fraudem, ibid.

24 Non potest filius facere in vita, ut bona sua post mortem relicta maneat exempta ab onere solvente legitimam.

Nemo potest efficer, quin leges in suo testamento locum habeant, ibid.

25 Pater habens filios, non potest gravare bona sua in praedictum filiorum, ut eos excludat a legitima, & ne id officia requiratur consensus filiorum.

26 Pater suscitans filie, per fideicommissum tacite admittit matrem ad successionem legitime.

27 Multi credunt, neque per substitutionem pupillarem expressam excludi marrem a successione filii.

28 Non est expeditum, filium posse gravari in legitima, si ultra illam honoretur.

Confessus filii admittunt gravamen in legitima nocibit consentienti, non vero alii, quibus legitimam debet, ibid.

Refertur dictio Sacri Consilii, ibid.

DISPUTATIO XXV.

Utrum debitor possit renunciare lucris obvenientibus in praedictum creditorum?

Debitori non plures credidores habet, & solvendo idoneus non est, multa, & diversa lucra possunt obvenire, videlicet hereditates, legata, fideicommissa, majoratus, donationes: & de istis dubitatur, an possint ab eo renunciari, & non acceptari, & an ea repudiando, seu non acceptando videatur fraudem facere suis creditoribus.

Communis resolutio esse videtur, licere debitori ista lucra non admittere, & non fieri fraudem creditoribus per debitorem, non acquirendo, & non augendo patrimonium, sed soluta minuendo. Atque ita revocari quidem per Paulianam actionem omnem alienationem a debitore factam, quominus suis creditoribus satisficiat, hec enim est fraus: repudiationem vero lucrorum advenientium fraudem non esse. Ita probat textus in l. qui autem 6. per omnes ejus legis paragraplos, cum tribus legibus antecedentibus, ff. que in fraud. credit. & in l. cum quidam 26. ff. de jure fisci, & in l. §. utrum, ff. qui in fraud. patron. & in l. §. conferunt, ff. de collect. bonor. & in leg. non fraudantur 177. ff. de regulis iuris, qui omnes textus habent authorem Jurisconsultum Ulpianum. Ulpianus autem referit in suam sententiam Julianum Jurisconsultum in d. l. qui autem, §. sed & illud, & in dict. leg. 1. §. utrum. Concordat text. Caii Jurisconsulti in l. nemo 68. §. illud queritur, ff. pro socio. Item aliud elegans text. Valentis Jurisconsulti in l. sa-

postulant 67. ff. ad Trebell. ibi: Quia & remoto fidei commissu liberum tibi fuerat nolens adire hereditatem creditoris tuos tali modo frandare, & ego nihil turpiter faciam recipiendo eam hereditatem, quam remota postulatione mea creditoris compellere te, ut adires, non potuerunt. Itaque Ulpianus ubique fuit ejus sententia, ut frus fiat diminuendo patrimonium, non vero non acquirendo, & ejusdem sententia socios habuit Julianum, Cajum, & Valentem J. C.

3 Iste legibus moti in eadem sententia fuerunt ultra Scriptores in dictis locis, Jason. in §. item si quis in fraudem, num. 121. in stir. de action. Alciat. in leg. alienationis verbis 28. num. 11. & ibidem Rebuff. colum. 9. vers. Qui occasione acquirendi non uitur, cum sequent. ff. de verb. signific. Decius cons. 260. queritur breviter, ex n. 1. Covarruv. in cap. Raynaldus 18. §. 3. ex num. 30. de testamento. & de matrimonio, 2. par. cap. 7. §. 1. num. 15. Tellus Fernandez. in l. 4. Taur. ex num. 52. ad 64. Cervantes in l. 6. Taur. ex n. 75. Pelaez de Mieres de majoratibus, 4. p. quæst. 23. ex numer. 117. late Surd. decif. 140. num. 8. & cons. 116. ex num. 79. lib. 1. & cons. 300. ex num. 17. lib. 2. Peregrinus de iure fisci, lib. 5. tit. 1. ex num. 190. & lib. 6. tit. 7. ex num. 38. & de fideicommiss. art. 3. num. 127. Azevedus in l. 3. num. 140. & 141. tit. 10. lib. 4. Recop. & in l. 3. ex numer. 6. tit. 4. lib. 5. Recopil. Joann. Gutierrez in reper. cap. quæmvis pactum, in principio, ex num. 20. de pactis in 6. & lib. 2. par. quæst. 12. 7. Thuse. litter. A. conclus. 441. ex num. 4. Facheinus lib. 1. 3. controversial. cap. 46. Franchis decif. 101. Bossius diversor. tractat. titul. de bonorum publicatione, num. 29. Cevallos in Speculo praticarum quæst. 811. num. 14. cum sequentibus. Trentacinq. var. resolut. lib. 2. titul. de minoribus, resolut. 9. num. 6. Gratianus disceptat. forens. tom. 1. cap. 132. per totum, & tom. 2. cap. 271. ex princip. Beccius cons. 134. num. 10. & 11. lib. 2. Paschalis de viribus patrie poteſt. part. 2. cap. 4. ex num. 165. Pereira decif. 55. ex num. 4. Scaccia de iuris causar. civil. & crimin. lib. 2. cap. 2. num. 290. & de commercio. §. 1. qu. 7. part. 2. ampliat. 8. num. 272. Thom. Sanchez operis moralis lib. 2. cap. 14. ex num. 50. & de matrimonio. lib. 6. disput. 4. ex num. 8. Gabriel Vazquez ad l. 2. dis. 172. cap. 3. ex num. 13. & opusculo de restituentia, cap. 9. §. 1. dubia 6. ex num. 16. Alfaro de offic. Fiscalis, gloss. 16. privileg. 8. ex num. 41. Mantica de tacit. & ambig. convention. lib. 13. tit. 38. ex num. 13. Fabius de Anna cons. 76. num. 2. cum sequentibus. Thef. quæst. forens. lib. 3. qu. 74. Annæus Robert rer. judicat. lib. 3. cap. 12. & multi, quo longa serie refert Castillo quotidian. controv. libr. 5. cap. 112. ex num. 19. quos ipse sequitur, & cap. 111. precedentem num. 37.

4 Contrariam tamen sententiam, quinidem debitorem non acquirendo fraudem facere creditoribus, probat textus Pauli Jurisconsulti in l. in fraudem 45. in principio, ff. de jure fisci, ibi: In fraudem fisci non solum per donationem, sed quocunque modo res alienare revocantur: idemque juris est, & si non queratur, aque enim in omnibus fraude ponitur. Confirmat eandem sententiam text. Ulpiani in leg. sed & si leg. 28. §. perinde, ff. de petit. hereditat. ibi: Nam & is, qui dolo fecit, quominus posse fidei, ut posse condemnatur. Accipiens, sive dolo desiderat possidere, sive dolo possessionem noluerit admittere, & text. in leg. 2. §. sed & si quid, ff. de hered. vel auctor. vend. leg. 1. §. sane & §. ultim. l. si quis 4. ff. si quis omis. fa causa testam. leg. ait Prætor. 10. §. hec actio post annum in fin. ff. que in fraudem, & à majoritate rationis probatur idem ex l. quia poterat 4. l. sed & qui 5. l. cogi. 16. cum multis aliis cod. tit. ff. ad Trebell.

5 Hanc apertam Jurisconsultorum dissensionem, & iurium antinomiam, variis modis conantur componere Doctores. Accurs. Bart. & alii in dictis locis. Paul. de Montepico in reper. l. post contractum, num. 106. ff. de donat. ubi tamen ait, nunquam reperiſſe aliquem, qui sciret bene respondere, & ibidem Joannes Annibal. ex num. 320. quædam solutiones refert, nullam tamen, quæ plenè satisfaciat, Julius Pacius legum conciliatarum centuria 7. conciliatio 75. & Nicolaus de Genua in conciliatio legum contrariarum ad d. l. cum quidam, ff. de jure fisci, folio mibi 339. qui refert septem conciliaciones, nulla tamen placet, nec difficultatem evacuat.

6 Alciatus in l. post contractum 15. num. 38. ff. de donat. universis negat fraudem fieri non querendo, tam creditoribus, quam fisco, juxta regulam d. l. qui autem, ff. que in fraud. cred. d. l. cum quidam, ff. de jure fisci, & ad

postulantis 67. ff. ad Trebell. ibi: Quia & remoto fidei commissu liberum tibi fuerat nolens adire hereditatem creditoris tuos tali modo frandare, & ego nihil turpiter faciam recipiendo eam hereditatem, quam remota postulatione mea creditoris compellere te, ut adires, non potuerunt. Itaque Ulpianus ubique fuit ejus sententia, ut frus fiat diminuendo patrimonium, non vero non acquirendo, & ejusdem sententia socios habuit Julianum, Cajum, & Valentem J. C.

d. i. in fraudem, quo videtur obstat, dicit, respondisse se lib. 3. parergon. juris cap. 19. Quo loco dicit, verba illa adjecta à Jurisconsulto in d. l. in fraudem, videlicet, & si non queratur, non esse referenda ad debitorem, quasi significetur, ipsum cum non acquirit obvenientia lucra, fraudem facere, sed ad eum, in quem sit alienatio, ut sensus sit, debitorem fraudem facere Fisco, cum alienat bona sua, transferendo in alium possessionem, & dominium, quo casu revera alienatio contingit: idemque Juris esse, si debitor alienet bona sua de facto, etiam si non queratur dominium ei, in quem alienatio facta est. Alciatum approbat Tellus Fernandez in l. 4. Tauri. num. 64. & Gabriel Vazquez in l. 2. tom. 2. disp. 172. cap. 3. num. 22.

Sed hæc Alciati interpretatio displaceat communiter. Primo, quia vim infert littera text. in d. l. in fraudem, in quo nulla mentio de dominio precedit illud verbum, & si non queratur, ut reddat sensum, & si non queratur dominium. Secundo, quia juxta hanc interpretationem non differret casus ille secundus decisus a Jurisulto in illis verbis, idemque juris est, & si non queratur, à primo casu initio legis commemorato per illa verba, in fraudem Fisci quocunque modo res alienare revocantur; verbo enim alienationis, non solum comprehenditur contractus, ex quo dominium transfertur, sed etiam multi alii, ex quibus dominium non transferuntur, ut constituto servirunt, hypotheca, aut pignoris, l. sanctius, ultima, Cod. de rebus alien. non alienand. quare si in fraudem Fisci constitueretur hypotheca, vel servitus in bonis debitoris Fisci, revocaretur hæc alienatio, tanquam in fraudem Fisci facta, etiam si per hujuscmodi constitutionem dominium non queratur ei, in cuius favorem constituta sunt, & iste casus perrinet ad initium legis, non ad illa verba, idemque juris est &c. Manifestum autem est, duos diversos casus propositos esse in d. l. in fraudem, in princip. à Paulo Jurisconsulto, & reprobat Alciatum Cujacius statim referendus, sed nullam rationem reddit reprobationis.

Alli dicunt, regulariter debitorem non committere fraudem in prejudicium creditorum non acquirendo, quo modo loquuntur d. l. qui autem, cum concordantibus: Verum hanc regulam limitandam esse in Fisco, de quo loquitur d. l. in fraudem, ita sententia Bartoli, & Albericus in d. l. in fraudem, Ripa in l. 1. num. 7. ff. de pignorib. Rebuff in l. alienationis verbum 28. colum. 6. ver. 1. Annæus Robert rer. judicat. lib. 3. cap. 12. & multi, quo longa serie refert Castillo quotidian. controv. libr. 5. cap. 112. ex num. 19. quos ipse sequitur, & cap. 111. precedingem num. 37.

Contra hanc tamen sententiam, quinidem debitorem non acquirendo fraudem facere creditoribus, probat textus in l. cum quidam 26. ff. de jure fisci, cuius difficultas non satisfaciunt solutiones exigitur text. à Bartoli, & reliquis, videlicet, quod in illo casu repudiatione non videtur facta in fraudem Fisci, ut repudiatis patiatur pœnam dupli: quod ibi non erat delata hereditas patrii, qui repudiavit, sed filio: quod repudiatis non erat condemnatus, sed solum inquisitus, & sic nondum erat debitor Fisci, que est aperta divinatio. Non, inquam, satisfaciunt, quia in eo textu Jurisconsultus nititur fundamento generali, quod fraus non censetur facta non querendo, quod commune est etiam respectu creditorum privatorum: non videtur (inquit) in fraudem Fisci factum, quod acquistum non est, quæ ratio excludit omnes interpretationes.

Alii distinguunt: Aut creditoris sunt chirographarii, aut hypothecarii. Chirographarii, non querendo, non fit fraus, de quibus intelligitur text. in dict. leg. qui autem, cum concordantibus. Hypothecarii non querendo fit fraus, & de istis loquitur text. in leg. in fraudem, qui agit de debito Fisci, qui semper creditor cum hypotheca, leg. afferetur 46. §. Fisci, ff. de jure fisci. Hanc sententiam docuit Ancharran. cons. 101. num. 8. quem sequuntur Franciscus Peppius inter consilia Bartholomai Soccini consil. 76. n. 6. libr. 4. Negusant de pignorib. 4. part. numer. 33. Manica de tacit. & ambiguis convention. lib. 13. tit. 38. num. 16. Camillus de Medicis consil. 98. Gratian. decif. 17. num. 11. cum sequente.